

Vereniging De Ereprijs

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 385.621

Over de instelling

Vereniging De Ereprijs (hierna: Orkest De Ereprijs), podiumkunsten, muziekensembles en koren, Apeldoorn

Orkest De Ereprijs is een vereniging voor actuele, nieuw gecomponeerde muziek met een vaste veertienkoppige bezetting. De instelling voert muziek uit die speciaal voor het orkest wordt gecomponeerd. Daartoe geeft het orkest veel jonge componisten opdrachten om voor zijn bezetting te schrijven. Als 'levend instrument voor de muziek van nu' wil Orkest De Ereprijs hét ensemble zijn voor actuele muziek, dat nieuwe muziek ontdekt en initieert. Het orkest is geworteld en vooral werkzaam in het oosten van het land, maar is ook nationaal en internationaal actief. De instelling werkt samen met solisten, interdisciplinair uitvoerende artiesten, diverse dirigenten en vaste samenwerkingspartners in het land en met scholen voor basis-, voortgezet en beroepsonderwijs. Onder de noemer Ereprijs Xtra (voorheen RKST21) breidt het ensemble zich soms uit tot een orkest van ruim dertig musici. In 2024 bestaat het orkest vijfenveertig jaar.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.20 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Vereniging De Ereprijs geen subsidie toe te kennen.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Orkest De Ereprijs heeft volgens de raad de afgelopen vier decennia zijn waarde bewezen als orkest voor hedendaagse muziek in het oosten van het land. Het orkest vertolkt met aanzienlijke expertise nieuwe composities. Hiervoor werkt het nauw samen met (jonge) componisten, waarover de raad te spreken is. De afgelopen periode ontving het orkest een meerjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten; blijkens het monitordossier van dit fonds kennen de concerten van het orkest een grote zeggingskracht en vakdeskundigheid.

Orkest De Ereprijs neemt het voortouw als initiator en uitvoerder van nieuwe muziekstukken. In de periode 2021 - 2024 heeft het orkest, naast bestaande repertoirestukken van zestien hedendaagse componisten, 38 nieuwe compositieopdrachten verschaft en de werken uitgevoerd. Tien opdrachten

hiervan gingen naar nog niet gevestigde, jonge componisten, onder andere in het kader van de Young Composers Meeting die het orkest zelf organiseert. De raad waardeert de rol die het orkest hiermee speelt in de totstandkoming van nieuwe hedendaags-klassieke muziek en in de ontwikkeling van jonge componisten, onder wie ook compositiestudenten. Een kanttekening die de raad wil maken, is dat de kwantiteit aan compositieopdrachten erg hoog lijkt; soms dreigt dit ten koste te gaan van de focus van het orkest.

De raad stelt vast dat uit het profiel van Orkest De Ereprijs voortvloeit dat het een belangrijke schakel vormt op het gebied van talentontwikkeling. Het verstrekken van compositieopdrachten aan jonge componisten bevordert in sterke mate hun ontwikkeling. De internationale Young Composers Meeting, waarin jaarlijks veertien talenten uit binnen- en buitenland worden begeleid, draagt hier al dertig jaar aan bij. De raad ziet dit evenement als een waardevolle springplank voor compositietalent. Daarnaast werkt het orkest mee aan verschillende onderwijsprogramma's van hogeschool ArtEZ, waarmee sinds 2020 een langetermijnsamenwerking loopt. De raad heeft hier waardering voor, maar vindt het jammer dat er niet ook met andere conservatoria wordt samengewerkt.

Orkest De Ereprijs profileert zichzelf door zoveel mogelijk als voltallig veertienkoppig ensemble te spelen en speciaal voor deze bezetting muziek te laten componeren. De raad vraagt zich af of dit in creatief opzicht niet beperkend werkt en zou het orkest willen aanmoedigen vaker te variëren in bezetting. Hij is daarom ook positief over Ereprijs Xtra, onder welke noemer de bezetting regelmatig wordt uitgebreid tot ruim dertig musici.

Orkest De Ereprijs heeft een bescheiden internationale positie. Het orkest is in 2025 uitgenodigd voor concerten en workshops in het University of Toronto New Music Festival en bij de Greek National Opera, wat leidt tot zes internationale activiteiten in dat kalenderjaar. In de daaropvolgende jaren wil het orkest gaan samenwerken met andcompany&Co uit Berlijn en staat een mogelijke samenwerking met El Sistema Greece op het programma. Het orkest geeft aan zorgvuldig te selecteren welke internationale reizen het onderneemt; het gaat alleen op pad als dat daadwerkelijk bijdraagt aan de eigen strategie en als de reis een meerwaarde biedt. Hier heeft de raad waardering voor. Voor het overige is het orkest vooral van belang voor de internationale componistenwereld door de internationale Young Composers meeting die het zelf organiseert.

De raad merkt op dat het artistieke belang van Orkest De Ereprijs vooral ligt in het bevorderen van compositietalent. Hij ziet minder een rol voor het orkest als het gaat om bijvoorbeeld het vernieuwen van de concertpraktijk of het onderzoeken van nieuwe formats of cross-overs met andere disciplines.

Maatschappelijke betekenis

In zijn succesvolle concertserie 'Aardlek' verbindt het orkest nieuwe composities met maatschappelijke thema's. In de periode 2025 - 2028 zal het gaan om gezondheid en neoliberalisme. Componisten schrijven werk rond bepaalde onderwerpen en daarbij worden gasten uit diverse vakgebieden, zoals de filosofie, literatuur, poëzie of wetenschap, uitgenodigd om hierover hun ideeën te delen. Samen met componist Arthur Wagenaar zette het orkest in de periode 2021 - 2024 een pilotproject op om onderzoek te doen naar de invloed van nieuw gecomponeerde muziek op mentale gezondheid.

Het orkest onderzoekt momenteel samen met de gemeente Apeldoorn hoe het actiever kan samenwerken met wijk- en buurtorganisaties en zorginstellingen, om bijvoorbeeld het project rond mentale gezondheid voort te zetten met professionele zorgverleners, maar deze plannen zijn nog niet geconcretiseerd en dergelijke samenwerkingen hebben eerder nog niet plaatsgevonden. Hetzelfde geldt voor het voornemen om elk jaar minstens één nieuw samenwerkingsverband aan te gaan met een organisatie die zich richt op diversiteit en inclusie. Dit wordt niet toegelicht en lijkt niet gekoppeld aan het artistieke profiel van het orkest.

Op regionaal niveau heeft Orkest De Ereprijs sterke banden met middelbare scholen en theateropleidingen, zoals binnen de hogeschool ArtEZ. Voor het talentprogramma 'PocketLab' wordt onder andere samengewerkt met studenten van theateropleidingen in de regio die begeleid worden bij het componeren van nieuwe muziek(theater)stukken.

Orkest De Ereprijs licht in zijn aanvraag voldoende toe hoe het de kernwaarden van de Fair Practice Code toepast, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. Het ensemble heeft met ingang van 2024 de eerste stappen gezet om te komen tot salariering conform de cao Muziekensembles. In 2024 betaalt het zijn musici conform de laagste schaal van de cao. Het orkest wil de betalingen laten stijgen naar de tiende schaal aan het eind van de periode 2025 - 2028, maar lijkt niet voornemens de cao te ondertekenen. De marketingmedewerker wordt betaald conform de cao Toneel en Dans, de directie en vaste dirigent worden betaald als zzp'ers. Componisten worden gehonoreerd volgens de honorariumtabel van Nieuw Geneco. Hiervoor won het orkest in 2021 de Fair Practice Compositieopdracht Award van Nieuw Geneco.

Orkest De Ereprijs licht beperkt toe hoe het zijn diversiteitsbeleid vormgeeft. De raad constateert dat Orkest De Ereprijs in het algemeen een goede verdeling heeft op het gebied van gender in zijn bezetting, programmering, partners en in de geselecteerde componisten. Culturele diversiteit ontbreekt echter grotendeels. Hoewel dit wel wordt aangehaald in de aanvraag, blijft een duidelijk beeld van de

huidige situatie en van de gestelde doelen achterwege. Wel organiseert het orkest trainingen en workshops over inclusiviteit en culturele competentie voor zijn medewerkers.

Concluderend vindt de raad dat de activiteiten en het personeelsbeleid van Orkest De Ereprijs enkele interessante aanzetten tonen tot het vergroten van zijn maatschappelijke betekenis, maar dat de instelling zich op dit vlak nog beter kan ontwikkelen.

Toegankelijkheid

Voor de periode 2025 - 2028 plant Orkest De Ereprijs 33 reguliere concerten en tien schoolgebonden concerten per jaar, voor tussen de 4.700 en zesduizend bezoekers. Dit vindt de raad te beperkt.

Opvallend is bovendien het grote aantal niet-betalende bezoekers, dat meer dan de helft van het totaal beslaat. Dit komt vooral door het relatief grote aantal optredens op openbare evenementen in Oost-Nederland, zoals de Uitnacht Arnhem, het Maaiveld Festival, de IJsselbiënnale en de Open Monumentendag Apeldoorn. Ook de Aardlek-concerten en diverse eigen presentaties worden gratis aangeboden. Hoewel gratis bezoeken de toegankelijkheid voor luisteraars vergroot, drukt het ook in sterke mate de publieksinkomsten, wat zorgelijk is gezien de mate waarin het orkest voornemens is volgens de cao te gaan werken. De raad vindt dat de instelling hier nog geen goede balans heeft gevonden tussen ondernemerschap en toegankelijkheid.

Orkest De Ereprijs heeft verder met name een regionale zichtbaarheid. Het orkest geeft in het plan aan zijn landelijke uitstraling en betekenis te willen uitbreiden en schrijft hierover in gesprek te zijn met zalen waar het eerder heeft gespeeld, maar de concretisering daarvan ontbreekt nog geheel. De raad kan er daardoor niet van uitgaan dat het orkest in subsidieperiode 2025 - 2028 daadwerkelijk zijn landelijke uitstraling zal vergroten ten opzichte van de periode 2021 - 2024.

Orkest De Ereprijs geeft in zijn activiteitenplan geen blijk van een goed inzicht in zijn huidige bezoekers en presenteert geen concreet beleid om het publiek te vergroten en te verbreden. Het orkest schrijft dat het publiek voor nieuwe muziek weliswaar overwegend West-Europees is en vergrijst, maar dat het zelf nieuw publiek aanspreekt door de keuze voor bijzondere locaties en concerten rond hedendaagse vraagstukken. Hoe het publiek er echter uitziet, blijft onbenoemd. Er worden doelgroepen geformuleerd in heel globale termen: vaste bezoekers, liefhebbers van hedendaagse muziek, evenementbezoekers, leerlingen en diverse groepen van (aankomende) professionals. Via welke kanalen en prijsstrategieën die doelgroepen worden bereikt wordt globaal omschreven, maar welke kwalitatieve en kwantitatieve doelen het orkest nastreeft en hoe diversiteit wordt bevorderd, blijft onbesproken. Ook wordt niet benoemd hoe landelijk publiek

wordt aangetrokken als het orkest straks meer door het land heen gaat spelen. Het orkest schrijft sterk in te zetten op online marketing, maar de raad vindt de online zichtbaarheid van het orkest op dit moment nog beperkt.

Orkest De Ereprijs schrijft veel belang te hechten aan educatie en dit goed te willen communiceren naar het publiek, maar een uitgewerkt educatieplan of een uitgewerkte educatiestrategie ontbreekt. Het orkest begeleidt samen met Phion het slotconcert van de 'Doe Maar Mee Band', een regionaal initiatief waarin basisschoolleerlingen en leden van muziekverenigingen toewerken naar een concert met professionele orkesten. Eigen leerlijnen voor basis- of voortgezet onderwijs lijken echter te ontbreken, want worden niet genoemd in de aanvraag.

De raad concludeert dat Orkest De Ereprijs een verrijkende speler is in het muzikale ecosysteem van Oost-Nederland, waar het als een van de belangrijkste spelers van hedendaagse muziek kan worden gezien voor publiek, onderwijs, podia en festivals. Niettemin vindt de raad de landelijke zichtbaarheid van het ensemble beperkt.

Bedrijfsmatige gezondheid

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.

Geografische spreiding

Niet beoordeeld gezien de onvoldoende kwaliteit op (een of meerdere van) de eerste drie beoordelingscriteria.